

Nr 288.

Af herr **Lindhagen**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående afskaffande af bruket utaf paraduniform för civila ämbets- och tjänstemän.*

Uti motionen nr 200 inom Andra kammaren vid 1910 års Riksdag ifrågasattes bland annat en reform af den administrativa makten i syfte att den må bygga på folklig grund och vinna förutsättningar att kunna verka med insikt i samhällsfrågorna och intresse för de sociala missförhållandenas undanröjande.

Bland de åtgärder, som enligt äldre uppfattning tillitades för att just aflägsna den högre ämbetsmannavärlden från den folkliga grunden och omskapa den till ett värn om konungamakten såsom en förment motsättning mot folket, höra äfven sådana saker som civilrang, paraduniformer, ordensväsende samt medeltidsaktigt anordnade defileringskurer.

Civilrang afskaffades nyligen till följd af en riksdagsskrifvelse. Ordensväsendets afskaffande har ifrågasatts i en häromdagen väckt riksdagsmotion. I denna framställning skall återupptagas frågan om paraduniformerna.

Det inträffade nämligen, att Riksdagen år 1908 i anledning af motioner först af T. Zetterstrand i Andra kammaren och sedan af K. I. von Stapelmohr i den första anhöll, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke bruket af paraduniform för civile ämbets- och tjänstemän vid andra tillfällen än vid tjänsteutöfning må kunna afskaffas eller, därest det icke lämpligen låter sig göra, inskränkas, och därefter vidtaga de åtgärder i detta syfte, hvartill omständigheterna finnas böra föranleda.

Denna Riksdagens framställning erhöll sitt svar i Kungl. Maj:ts på civilministerns föredragning den 11 september 1909 utfärdade cirkulär. Det heter däri, att framställningen ej föranledde annan åtgärd, än att »vi velat erinra därom att för civila ämbets- och tjänstemän, som icke äro anställda vid krigsmakten, någon skyldighet att vid vissa tillfällen begagna paraduniform icke finnes stadgad och att

följaktligen bärande af dylik uniform icke kan af chef eller annan öfverordnad påfordras».

Detta svar är ett uppenbart kringgående af syftet med riksdags-skrifvelsen och cirkuläret har därför, såsom säkerligen äfven varit meningen, icke haft någon verkan till ändring af det tillstånd, som Riksdagen riktade sig emot.

Det står dock fortfarande fast hvad Riksdagen anmärkte, nämligen att genom användande af paraduniform i vida kretsar den föreställningen gör sig gällande, att innehafvare af civil tjänst söka framhäfva en värdighet och markera en gräns mot andra civila äfvensom att utgifterna för uniformen äro kännbara för personer med begränsade inkomster. Gent emot den frihet, som cirkuläret talar om, behöfver endast åberopas Riksdagens tillika gjorda erinran, att öfverordnades önskingar eller allmän kamratsed uppenbarligen kan på den enskilde utöfva ett tryck, som han har svårt att undandraga sig. Det är önskingarna och seden, som måste afskaffas, och detta icke minst ur löne-regleringssynpunkt.

Då det kungliga cirkuläret utkommit, föreslog undertecknad i Stockholms magistrat att aflägga paraduniformerna i verket och meddelade, att jag för min del ämnade begagna mig af den frihet, som cirkuläret tillförsäkrade individen. Detta förslag vann ej den ringaste anklang. Säkerligen är den enda effekten af Riksdagens skrifvelse och det i anledning däraf utgifna cirkuläret att borgmästaren i Stockholm för sin personliga del aflagt paraduniform äfven vid de tillfällen, då rådmännen fortfarande begagna densamma.

Det är klart, att paraduniformerna, som ej äro någon frivillig uppfinning af ämbetsverken utan skapats genom tillskyndelse från högsta ort, icke kunnat afskaffas annat än genom ett från samma ort utfärdadt påbud.

Det hemställes alltså,

att Riksdagen ville återupprepa sin anhållan från år 1908, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke bruket af paraduniform för civila ämbets- och tjänstemän må uttryckligen afskaffas.

Stockholm den 6 februari 1911.

Carl Lindhagen.